

Бора Ќосиќ

**УЛОГАТА НА МОЕТО СЕМЕЈСТВО ВО
СВЕТСКАТА РЕВОЛУЦИЈА**

превод од српски:

Елизабета Баковска

Културна установа Блесок

Скопје, 2015

Copyright © за македонското издание: Културна установа „Блесок“ и
Bora Ćosić, 2015.

Сите права се задржани

Наслов на оригиналот: Uloga moje porodice u svetskoj revoluciji

Ниеден дел од оваа публикација не смее да биде репродуциран на кој
било начин без претходна писмена согласност на издавачот.

Поддржано од Фондација Ева Тас

EVATAS FOUNDATION

Књига је објављена уз финансијску подршку Министарства културе и информисања Републике
Србије/Оваа књига е објавена со финансиска поддршка од
Министерството за култура и информации на Република Србија

Република Србија
Министарство културе и информисања

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”,
Скопје

821.163.41-31

ЌОСИЌ, Бора

Улогата на моето семејство во светската револуција / Бора Ќосиќ ; превод
од српски Елизабета Баковска. - Скопје : Блесок, 2015. - 104 стр. ; 21 см

Превод на делото: Uloga moje porodice u svetskoj revoluciji

ISBN 978-9989-59-638-4
COBISS.MK-ID 99812362

Бора Ќосиќ

**УЛОГАТА НА МОЕТО СЕМЕЈСТВО ВО
СВЕТСКАТА РЕВОЛУЦИЈА**

превод од српски:

Елизабета Баковска

Културна установа Блесок
Едиција ЕваТас

Скопје, 2015

I

Мама соши торбичка. На торбичката ги извезе буквите: „За весници“. Го извезе и тато, седнат на шолјата со стурнати панталони, чита. Везеното беше во три бои, за тато, за панталоните, за весниците. Тато на торбичката беше како жив, освен што, далеку од вистината, претставен е ќелав, најверојатно заради освета. Во торбичката ставаа весници исечени со големиот кујнски нож. Весниците ги сечеше дедо, а беа само оние кои тато веќе ги беше прочитал. Сето ова јас го обработив како домашна задача „Нашиот живот во клозетот и воопшто“. Мама рече: „Какво свинско школо е тоа кога сè вади на виделина, страшно!“ Јас ѝ одговорив: „Санкир мене некој ме прашува!“

Мама се качуваше на прозорецот со крпа в рака. Тука висеше над дупката од три ката и ги бришеше стаклата. Дома врискаа, дедо сакаше да ја држи за нозете, една тетка падна во несвест. Тато ја праша: „Мораш ли да висиш дури миеш!“ Мама рече: „Морам!“ Мама вареше домати во големо тенџере за алишта, а тоа вриеше. Мама стоеше на столчето и оттаму го мешаше со долга кутлача, од далечина. Вујче велеше: „А ако падне во тенџерето!“ Доматите прскаа на сите страни, го валкаа сидот и нè гореа по прстите. Мама објаснуваше: „Шо да правам!“ Животот беше полн со опасности.

Мама донесе една кокошка која креваше голема врева и оставаше пердуви по сета куќа. Едно време кокошката ја влечев на едно јаженце, а потоа мама ја фати за крилјата и ѝ ја отсеке главата во клозетската шолја. Мама пушти вода, кокошката без глава се тресеше во едно коше и искрвави на топлинките на мама. Ова беше страшно, ама весело. Мама нареди: „Ајде да се оптегнат пердињата!“

Пердињата беа испрани и сè уште влажни, дедо и вујче ги фаќаа за краевите и ги тегнеа до смрт. Мама опоменуваше: „Не ми вредат ништо ако ги испокинете!“ Дедо се бунеше: „Како да сме на брод!“ Мама одговори: „Поарно ќе беше сама да си ја завршев работата, иако немам машка рака!“ Мама развлекуваше кори за пита, корите беа големи, се протегаа преку столчињата, воздухот се триеше, се слушаше шумот на сето тоа. Мама ги обеси кошулите на тато во бањата. Одгоре, од наводенетите ракави, капеше како порој, а дедо праша: „Да земам чадор дур серам!“ Мама ги редеше теглите со туршија по клавирот марка Bezdorfer. Теглите беа завиткани во шалови дури не се оладат, а клавирот од нив на средината малку се вдлабна. Мама сушеше боранија раширена по стари весници, сето тоа шуштеше, горе, високо по креденците. Мама исече јуфки за три месеци однапред, јуфките ги растури по креветите, да се сушат. Тато викна: „До кога ќе трае оваа воена состојба!“ Вујче рече: „Јас ќе направам скеле за движење!“ Јас прашав: „Во театар сме!“ Мама рече: „Ај, ќе ме барате вие мене, ама јас ќе висам на таван!“ Дедо ја праша: „Зошто!“ Мама одговори: „Кога ќе ми се стемни пред очи!“

Мама ја деша сарма, ама еден лист од зелка ѝ се заглави во грлото. Почна да кркори, да мавта со рацете низ воздухот, на крај, едвај го проголта. Потоа раскажа: „Веќе бев со едната нога в гроб, ќе умрев пред очите на сите!“ Дедо рече: „Ма немој!“ Таа продолжи: „Ама што е тоа во споредба со случајот кога ме турнаа во вода, од зад грб!“ Подоцна рече: „Да не беше она морнариштето што ме грабна и што ве праша дали вие воопшто знаете да пливате!“ Мама секогаш раскажуваше некоја ужасна работа од животот, ама додаваше и уште една, пострашна. „А кога паднав од трамвајот, па господинот професор ме тргна и

сè на мене испука!“ Тетките рекоа: „Блазе си ти!“ Дедо ја предупреди: „Само вие учете се на најлошите примери од светскиот живот!“ Мама покажа на календарот на Трговската младина кој висеше на ѕидот: „Овде сè пишува, црно на бело!“ На календарот беа забележани трезните денови на тато, родендените на сите членови на семејството, како и годишнината од падот на мама по скалите во стоковната куќа „Та-та“. Мама тврдеше: „Осум дена бев ни жива ни мртва!“ Таа времето го сметаше по осум дена, четиринаесет дена и шест недели, мама најмногу го сакаше периодот од шест недели, сето ова го означуваше траењето на некои болести.

Мама ја болеа забите. Ја виткаше главата во различни крпи и урлаше, ние не ја препознававме. Дедо ја загреа пеглата и ја притисна на образот на мама. Мама се изгоре, без оглед на шалот, ама забоболката не престануваше од тоа, напротив. Потоа мама рече: „Еве, овде, ми излегува некоја коска!“ Сите го пипкаа израсокот на ногата на мама кој подоцна исчезна. Мама зборуваше: „Барем да си го знаев денот и часот на умирачката, потоа ќе бев сосема мирна!“ Вујче ѝ одговори: „Ти се плашиш и од црвот во јаболкото, а камоли од вакво нешто!“ Мама изјави: „Јас во една порта видов манијак, во улицата 'Царица Милица'! Сите замолчеа, а таа додаде: „Имаше само мантил, распетлан, а воопшто не врнеше!“ Потоа се сврти кон мене и викна: „Мораш ли да ги слушаш овие гнасотилаци кои не се за мали деца!“ Јас реков: „Морам!“ Таа потоа на сите им кажа: „Да не беше ова кутро дете меѓу нас, ќе ви раскажев филм што воопшто не го гледав!“ Дедо веднаш скокна: „Тоа мора да е нешто мрсно!“ Мама рече: „Не е, освен што тој ѝ пријде со нешто злосторничко во очите, а таа, сета во солзи, почна да ја распетлува својата прекрасна блуза од маркизет!“

Мама излезе на скалите да нахрани некој питац, а потоа раскажа: „Најмногу ги сакам оние кои ќе дојдат и ќе кажат мајка ми умре, татко ми е в болница, а јас сум луд“. Дедо одговори: „Така и ти треба!“ Мама објасни: „Да, оти после гледам дека има и понесреќни луѓе од нас и на кои им давам манца од завчера, а инаку ќе ја фрлев в ѓубре!“ После се сети на уште нешто: „Кога ќе помислам дека цел ден треба да подготвувам проклет ручек кој ќе се изеде за десет минути!“ Дедо праша: „А што сакаш ти!“ Мама рече: „Ништо, јас не се жалам оти ќе се сетам колку има слепи и сакати и секакви чуда, а јас, фала богу, здрава сум ко дрен!“ Мама секогаш помислуваше на многу случаи на неправди и болештини кои царуваа насекаде околу нас, ама на крајот секогаш пронаоѓаше нешто што сите многу ќе нè израдуваше. Тато и понатаму често зборуваше: „Мајка е светица!“, ама некако потсмешливо. Тетките ми дадоа да прочитам една приказна за една мајка која боса собира гранчиња низ шумата, само потоа доаѓаат волците и ја растргнуваат.

II

Тато во куферот носеше крпчиња означени со бројки, римски и обични. Тие крпчиња им ги покажуваше на разни луѓе во кафеаната и велеше: „Ова се само мостри од стока која се наоѓа којзнае каде!“ Дедо рече: „Така и си мислев!“ Мама сакаше од некои од крпчињата да направи перничиња за игли, тато се побуни: „Не ми го чепкај дуќанот!“ Тато секогаш одеше со тој куфер, ама не патуваше никаде. Дедо објаснуваше: „Тоа му е само изговор да се дружи со последниот цган“. Потоа тато од куферот извади шолја за бело кафе и ја тресна од подот, ама шолјата не се скрши, воопшто. Мама рече: „Овде ѓаволот замешал прсти!“ Тато објасни: „Ова е лажно стакло, можам да ги најдам сите дванајсе парчиња ако платите однапред!“ Вујче заклучи: „Ако некоја стаклара не заплакала по ова, добро е!“ Дедо се бунеше: „Кој има време да измислува вакви глупости!“ Тато работеше и со тенџериња кои имаа марка „Етема“ и слично. Тато тенџерињата ги нудеше по куќи во име на фирмата „Kastner und Eler“ и други. Потоа почна да работи во една железарија на пребројување на шајки. Во дуќанот имаше и машини за месо, креденчиња за ладење по име „Goldner-леденици“, ама тато броеше само шајки, една по една. Мама отиде во продавницата да му однесе термос-шише со пилешка чорба, подоцна раскажуваше: „Кутриот, уште брои!“ После ме фати за рака и рече: „Ние сме сами!“ Тато почна да продава машини за месо. Велеше: „Еве, вака!“, и ги пикна прстите во отворот. Една госпоѓа ја сврте рачката, тато викна и ја фрли машината на подот. Госпоѓата рече: „Не знаев!“ Тато се врати, ја соблече кошулата и рече: „Нешто ме чеша по грбот!“ Таму се гледаа црвени флеку мама веднаш почна да кука: „Леле, тебе те отруја!“ Вујче ја погледна и објасни: „Некој ти подметнал

за квалитетот на виното!“ Тато одговори: „Порано пијалакот беше поевтин, а никако полош!“ Тато стоеше во леген, бараше да му се сечат плускавци. Мама клекна и почна да му ја трга кожата со жилет. Тато ја опомена: „Немој да ме осакатиш!“ Тато стана рано, отиде во бањата, а потоа удри со ногата во кошот на масата и го повреди палецот. Крвта потече од преполовениот нокот како од некоја славина. Тато дрмна од шишенцето со мрсна сода, мислејќи дека е пиво. Тато го исплука отровот, опцу, на паркетот остана бела флека На тато не му беше ништо.

Секој умееше да поправи по нешто расипано дома, тато го поправаше она најопасното. Вујче зборуваше: „Ќе те водат кога ќе те отепа струјата на лице место!“ Тато гледаше од врвот на скалата и бараше: „Само додајте ми ја цвикцанглата, а за друго не берете гајле!“ Мама одговараше: „Да знаев дека ќе морам сè да ти додавам, сама ќе завршев!“ Мама го најде костумот на тато, уредно здиплен, пред бањата. Таа веднаш списка: „Сигурно се заклучил внатре, а потоа со голем нож се исекол на стомакот!“ Дедо рече: „Не сме ние толку к’сметлии!“ Вратата беше отклучена, тато седеше во кадата, читаше весници и си свиркаше. Јас дојдов да го видам. Мама се издра: „Зошто не се заклучиш пред детето така гол!“ Тато праша: „Да не треба облечен да се бањам!“ Тато отиде да продава машини за месо, дојде газдата и рече: „Сакам да го прегледам водоводот!“, ама веднаш се обиде да ја допре мама за рака. Таа му рече: „Мрш оттука, што Ви паѓа напамет!“ Газдата одговори: „Шо ќе Ви фали!“ Потоа се сврте кон дедо и му рече: „Извинете, госпон тато!“ Мама пикна гумено вреќуле полно со врела вода в кревет и рече: „Барем термофор да ме грее!“

Тато се врати и праша: „Пак ли пеглаш, а забите те болат!“ Мама одговори: „Кога мораш да ја имаш таа проклета

бела кошула во оној апашки дуќан!“ Тато ја дофати пеглата, вжештена и ја фрли низ прозорец во дворот. Потоа отвори едно шише пиво од домашно производство, затката одлета во вис, тато рече: „Вака е поарно!“ Дедо погледна низ прозорецот и рече: „Можеше да го убие хаузмајсторот!“ Тато се фати за два стола и ги дигна нозете во вис. Дедо го праша: „Шо не се запишеш во некоја циркуска трупа!“ Јас викнав: „Да живее циркусот 'Клуки'!“ Вујче објасни: „Тој потона во океанот!“ Тато рече: „Братот Прохаска одржа предавање за слободата, а потоа пола саат работеше на вратило!“ Дедо се побуни: „На сите тие јас би им дал по дваесет и пет, нека се чадат!“ Вујче го дополни: „И јас слушав некој говор од политичка природа, ама говорникот постојано покажуваше гол газ и тоа ми беше неразбирливо!“ Мама заклучи: „Сè се тоа големи луѓе, творци на човештвото!“

Колегата на тато отвораше дуќан со гумени производи. Во дуќанот имаше чевли за бањање, топки, балони за дување и други нешта. Мама се распрашуваше: „Мора да има од она шо се клава во цигара и ти експлодира пред носот!“ Дедо се лутеше: „Како не му е срам такви глупости да продава!“ Ме однесоа рано да бидам првиот почесен купувач. Ми нудеа гума за пливање, Мики Маус од каучук и топчиња за пинг-понг, малечки. Јас одбрав лајно, гумено, вештачко. Лајното го спакуваа, се ракуваа со мене и изјавија: „Дуќанот е отворен!“ Јас потоа ова го подметнав на тепихот, тетките се шокираа. „Зарем господинот професор, кој го испративме, вакво нешто да стори, никогаш не би помислиле!“

Мене почна да ми се менува гласот, дедо се сврте и праша: „Кој зборува!“ Мама објасни: „Само да заврши со мутирањето, па да оди на оперско пеење!“ Почнаа да ми

растат нозете, рацете, коските воопшто. Мама му рече на тато за време на ручекот: „Треба конечно да му објасниш сè, не можам јас како жена!“ Вујче веднаш рече: „Учи го учениот!“ Јас отидов в клозет, мама го туркаше тато да влезе со мене. Му зборувавше: „Кажи му како маж на маж!“ Тато гледаше како пуштам вода и ми рече: „Ништо не е тоа, сè е тоа природно!“ Јас му реков: „Знам!“

Тато дојде в зори и веднаш отиде под туш, ова траеше мошне долго. Потоа се појави убаво облечен и многу ведар. Мама рече: „Испиј го само уште овој руски чај и ќе бидеш здрав како риба!“ Дедо му се закани на тато: „За твоето однесување би требало да се напише циркуларно писмо до сите членови на семејството, дури и до најоддалечените!“ Тато рече, помирливо: „Јас сакав на сите да им купам по едно чоколатце, ама после видов дека немам ни динар!“ Мама прошепна: „Кутриот мој животен сопатник кого никој не го сака!“ Тато извади од џебот чоколатца по име „Nestle“, почна да ги реди по масата и објасни: „Ова го добив на томбола!“ Во чоколатцата имаше слики од животот на капетан Грант и други големи луѓе. Мама ми ги остави сликичките, а чоколатцата ги претопи во едно и рече: „Ова е за Божиќ!“ Тато купуваше лозови со натпис „Државна класна лотарија“, на кои имаше насликано едно голо дете во куп пари, исто насликани. Дедо објасни: „Данок за будали!“ Тато тврдеше: „Еднаш ќе добијам милион, а после ќе одам за Америка!“ Дедо рече: „Ха ха ха!“ Дедо ги редеше датумите за трезните состојби на тато како најголеми европски сензации, ги повторуваше изреките на тато полни со непристојности, а потоа на виделина го изнесе долгот на тато кон дедо од седумдесет динари.

На тато токму тогаш од коленото му извадија едно мало топче од флобер-пиштол, заостанато од детство-

то. Топчето по триесет години почнало да шета, ногата на тато се надула. Потоа топчето го донесоа во едно кутивче од кибрит, беше рапаво и многу црно. Во спајзот, меѓу теглите со компот од сливи чуваа и една со крајници, извадени, на вујче, ама тоа е веќе нешто друго.

III

Јас имав чамец за веслање во собата. Веслата, всушност, не ни постоеја, беа само дршки, чамецот немаше дно, беше направен за развивање на мускулите. Ме седнаа на подвижното седиште и наредија: „Веслај!“ Јас прашав: „Зошто!“ Ми објаснија која е предноста на развиените мускули над неразвиените и ме прашаа: „Што сакаш да постигнеш така закржлавен!“ Јас одговорив: „Сакам да бидам лудак!“

Во претсобјето се наоѓаше закачалка од еленски рогови, на роговите имаше закачено палта. Јас се распрашував: „А кај му е главата!“ Во трпезаријата, по витрините, зад стаклата, лежеа полжави, морски свезди, ежиња извадени од различни мориња. Мама објаснуваше: „Тоа е од нашиот убав Јадран, кај што пливам далеку од сè, па макар да ме изеде некој морски пес!“ На масата стоеше школка. На школката имаше насликан едреник, зафатен со бура, ужасна слика на морска стихија. Од школката, притисната на уво, секогаш нешто шушкаше. Јас сакав да знам: „Што се слуша!“ Мама ми одговори: „Поарно не прашувај!“

Мама имаше чаша, сребрена. Зборуваше: „Тоа е за прво место во играта чарлстон, кое го освоив оти играл како нездрава!“ Потоа објасни: „Јас прекрасни чевли, потполно нови, ги искинав за една ноќ, со оглед на тоа дека одев од рака в рака!“ Јас ѝ одговорив: „Пајо Паторот освои бокал на натпреварот во јадење кнедли!“ Вујче се пофали: „Јас имам шпил карти во кои воопшто не постојат ознаки како пик и треф, туку фотографии на глумици, и тоа знаете какви!“ Јас прашав: „Кај се сите оние чоколада што ми ги донесе тато, а мама ги пикна во колачот кој не го

ни видовме!“ Мама ме опомена: „Зарем мене, која чуда ти давам, а ти уште не си задоволен!“

Дома имаше парче стакло кое го пикаа во лонецот да не искипи млекото и еден катанец, со американско потекло, многу чуден. Катанецот немаше клуч, се отвораше со шифра, шифрата ја имаа заборавено, американскиот катанец стана неупотреблив. Дедо праша: „Како сега да ја отвориме шупата со дрва!“ Некои работи ги имавме отсекогаш, другите дојдоа од нашиот роднина Густав Поретсон од Детроит. Во пакетите стигаа мали направи за поправка на пречките на радиото, помади против струпови и униформа „Попај“, заедно со луле, смалено и лажно. Мама и тетките веднаш почнаа да се мачкаат со помадата, јас пробав да ја облечам униформата на Попај, ама ми беше тесна. Мама рече: „Нека, подарок е тоа!“ Тато и вујче почнаа да ја делат хартијата за виткање тутун, иако во пакетот немаше тутун. Дедо праша: „За мене нема ништо!“ Сето тоа беше живот, како и секогаш неправеден.

Вујче ми рече: „Ајде да цртаме балкони!“ На балконите во соседството се наоѓаа велосипеди, стари столови, јадици, цвеќиња, сето ова беше непотребно и неупотребливо. Дедо се бунеше: „Што правите!“ Јас одговорив: „Сакам да знам што сè постои!“ Еден мој другар имаше „фотоапарат“, нешто од хартија, што сам го направи, кое се повлекува, а внатре се покажува цртеж. Јас сакав да го имам тој апарат, неговата рачна работа. Мојот другар никако не сакаше да ми го даде, јас му истргнав половина, ама од тој искинат дел не успеав да разберам како сето е направено. Таа половинка подоцна ја фрлив. Мама ми рече: „Ако го извадиш тој проклет катник, кој сосема ти изгнил, ќе добиеш зајак на навивање!“ Јас прво го барав зајакот, па ѝ реков: „Не сакам да го вадам забот кој воопшто не ме боли!“

Го навив зајакот, кој скокна на дедо, од зад грб. Дедо викна: „Шо е ова!“ Вујче го навиваше грамофонот кој се викаше „Hizmastervojs“ и имаше трубичка од страна. Мама веднаш ги изнесе своите машини од кујната и ги нареди по масата. Сите беа со рачки и многу светеа. Со тие машини мелеа кафе, афион, ореви. Мама велеше: „Јас имам сè!“ Тато имаше машинка за острење жилети, исто така со рачка. Постоеше машинка за фаширани шницли, таканаречена „Хајшмашина“, исто така добра. Дедо го опомена тато: „Пази прстите!“ Понекогаш сите вртевме заедно. Тоа беше неподносливо. Потоа ги слушавме прочуените радиостаници како Загреб, Лондон, Бероминистер. Оваа последната беше најдобра. Радио „Бероминистер“ секогаш зборуваше за пожари, авионски несреќи и други кланици, заради тоа на скалата беше обележан со мастилен молив. Јас прашав: „Зошто служат сите тие глупави справи како што се безвоздушната тегла марка „Рекс“, колмајз и иригатор!“ Тетките веднаш изјавија: „Леле колку е денеска времето убаво, нели!“ А така и беше.

IV

Вујче направи чоколадни бонбони, стави внатре средство за предизвикување пролив, по име „Дармол“, најверојатно германско. Вујче тврдеше: „Многу се фини, пробајте!“ Ние сите почнавме да се држиме за стомак, вујче се правдеше: „Не сакав, чесен збор!“ Јас се обидов да пуштам меури од сапуница. Дедо праша: „А со што после да се избричам!“ Јас правев авиони од весници. Тато се издра: „Уште не сум ги прочитал!“ потоа направив змија од пластелин. Мама ја погледна змијата со црвени очи и веднаш падна во несвест, не бирајќи место. Во несвест паѓаа и тетките, од силни сцени во книгите, од жештина, некогаш од самата тага. Во несвест падна и вујче, случајно, кога се преврте од столчето. Вујче доби потрес на мозокот, ама после се сеќаваше на сè. Тато падна во несвест кога се обидоа да го отрезнат со оцет. Дедо секогаш беше на нозе и се лутеше: „Доста со тие безобразлуци!“ Јас исто така сакав да паднам во несвест, ама не умеев.

Тетките нè опоменаа: „Бегајте, ене лилјак!“ Сите веднаш исполегнаа, потоа излезе дека не ни имало лилјак. Мама забележа: „Секогаш некое занимавање со некаква бубачка, со нападен газда, или со продавач на сосема неупотребливо тенцере!“ Дедо праша:

„Зошто им отворате врата на тие пробисвети!“ Тетките одговорија: „Од што инаку би се состоел животот, сето тоа е толку возбудливо!“ Дедо рече: „Како на кој!“ Јас токму тогаш удрих со главата во вратата, крвта бликна од исечената кожа, прво во око. Мама извика:

„Леле, те удрил трамвај!“ Јас чепкав околу примусот, оттаму се дигна пламен и ми ги поткачи прстите. Ја пикнав раката под млаз вода, од тоа целата се наду. Вујче ме

фотографираше за спомен, на сликата ми се гледаше прстот, зголемен, во завој. Мама ме праша:

„Зошто не си женско!“ Потоа мама скрши голема чинија полна со шненокли, ноклиците почнаа да се лизгаат по паркетот како облачиња. Вујче внесуваше велосипед, ама го скрши стаклото на влезната врата. Тетките испуштија шишенце со парфем на подот. Сета куќа почна да смрди на нешто страшно, а скапоцено, со јапонско име. Дедо ја испушти чинијата на која имаше насликани гондоли, вода, луѓе и воопшто Венеција. Дедо се правдаше: „Уф, мајката негова!“ Јас излегов на улица со ролшуи на нозете и веднаш срушив една дебела жена од сто и дваесет килограми.

Тато имаше соколска блуза, полна со копчиња. Јас се заклучив в клозет и почнав со запетлување. Ракавите на блузата беа крути, кога дојдов до половина, ракавите самите се исправија и ми ги покрија дланките. Одоколу почнаа да урлаат и да лупаат по вратата, вујче бравата ја скрши со нога. Тато пријде и со ножици ја исече блузата на парчиња. Тетките плачеа. Мама рече: „Ни нема спас!“ На тетката, помладата, во една друга прилика ѝ го исекоа фустанот. Одеднаш доби непознати грчеви, почна да се занесува и тешко да дише. Во бунило споменуваше имиња на неспотоечки острови, како и едно друго, машко. Мама објаснуваше: „Случајно некаде го слушнала!“ Предвечер, не можеа да ѝ ги свиткаат рацете, мама зеде жилет и внимателно, по шевовите, го распарчи целиот фустан на првобитните парчиња. Тато во сон одржа предавање од областа на соколската организација, дедо скокна од креветот и викна: „Јас ќе повикам пожарникари!“ Вујче се разбуди од дремежот по ручекот и на сите почна да ни се внесува в лице: „Да не признав нешто!“

Чашите во витрината затропкаа, лустерот се ниш-каше. Дедо заповеда: „Во засолниште!“ Ние сите стоевме на вратата, притиснати еден до друг, додека земјотресот не мина. Вујче тврдеше: „Ова мора да е во Турција, кај што сега сигурно има куп мртви!“ Куќата се тресеше уште многупати, ама тоа беше најчесто заради трамвајот кој поминуваше оттука. Потоа вујче се качи на штицата на клозетот, се лизна и ја скрши шолјата, со нога. Ногата беше крвава и лајносана, дедо рече: „Кога не сака да седне како човек!“ Вујче ја подмачкуваше машината за шиене марка „Griscner“, иглата му мина низ показалецот. Јас ја славав победата на спортскиот клуб „Југославија“ против прашката „Спарта“, скокнав на шпоретот, неизладен, иако бев бос. Сите лежевме и офкавме, прстот на вујче и моите табани беа завиткани во завои. Имавме и бубачки. Мама трчаше по кујната со влечка в раце и ги убиваше со сверски удари. Дојдоа луѓе, нè истераа од куќата и рекоа: „Земете сè што е за јадење и пиене!“ Потоа пуштија отров, ама бубачките се појавија, пак. Подоцна сите моравме да држиме кунк, и крпа околу кункот, за оттаму да не се истури кумур, додека се чистеше оцакот. На ливадата надвор од градот запалија вештачка кула од дрво, повикаа пожарникари, ама кога овие дојдоа, веќе сè беше изгорело. Тие така поцрнето, го полија, потоа ја испеаја химната, или нешто слично. Мама рече: „Ние секогаш секаде доцниме!“ Потоа ме водеше на сладолед марка „Тути-фрути“, многу зелен. Мама ме опомена: „Не мораш да го изедеш целиот корнет што го држеше оној со валкани раце, гром да го удри!“ Исто така доаѓаше и шнајдерката. Таа цел ден преседе на машината што вревеше, дедо се бунеше: „Јас од ова ништо не слушам!“ Шнајдерката вечерта ја рашири блузата на мама, штотуку сошиена, седна да вечера на

бирото на дедо, потоа мама чинијата ја вареше во врела вода и објасни: „Не знам дали е здрава!“ Јас имав заушки, помалку подмолна болест, ама сепак. Јас ја погодив една-та тетка в око, со лажица. Окото помодре, јас ветив: „Никогаш повеќе!“ Купија нов лустер, ама го скршија додека го местеа. Мама, да се утеша, ја зеде машината за месо, ама со неа направи нешто сосема десетто, т.е. кекс. Повеќепати одевме на станица да пречекуваме некои роднини, понекогаш доаѓаа, но обично не. Мама објасни: „В бања се“, или така некаде, кај што ние никогаш не одевме. Јас се качив на прозорецот и почнав да фрлам перници на улица. Сето тоа го собра еден полицаец и го донесе горе. Полицаецот праша: „Госпон Ќосиќ, ова ваше е!“ Навечер тато гледаше во прозорецот отспротива, таму се пресоблекуваше некоја жена. Потоа таа ја исклучи сијалицата, тато рече: „Оф, мајку му!“ Јас изјавив: „Ова е живот во семејство!“

Вујче почна да се маскира. Го облекуваше фустанот на мама, стариот, во фустанот пикаше разни крпи, многу валкани, потоа се нашминка и скокна меѓу нас на ручек. Дедо веднаш ја скрши чинијата од страв. Потоа мама си го намачка лицето со својот американски крем за ден и ноќ. Јас ја врзав косата со црна мрежичка со монограм, на тато. Тетките правеа фризура со сопствени средства, по пат на виткање со парченца весници. Тато по грешка си го закачи едниот мустак со жилет. Дедо нè погледна и праша: „Кои се овие!“